

Tret de sortida amb les famílies

**Orientacions per informar
i involucrar les famílies en el
procés de transformació**

Índex

Introducció	4
Objectiu del recurs	4
A qui va dirigit?	4
Situem-nos: en quina fase del procés de canvi ens trobem?	5
1. Introducció: el procés de transformació del centre	6
Fase 1: necessitat i oportunitat de canvi	6
2. La importància d'informar i involucrar les famílies	8
La incorporació al programa Escola Nova 21	9
Iniciar el procés comunicant la necessitat i oportunitat del canvi	10
El paper clau de l'AMPA	10
Més que informar: crear vincles per generar compromís compartit	10
3. Orientacions per a una bona comunicació	12
3.1. Els continguts de comunicació del procés de canvi	12
La construcció del relat de la transformació	12
La bidireccionalitat de la comunicació	13
Emprar un llenguatge comprensible per les famílies	14
Formats de comunicació	14
3.2. Canals de comunicació del procés de canvi	15
Taulells d'anuncis	15
Comunicació digital interna	16
Comunicació digital externa	16
Actes per celebrar i comunicar	17
Compartir més enllà del nostre centre	17
4. Dinàmiques “Tret de sortida” a realitzar amb les famílies	19
4.1. Proposta 1. Els principis de l'aprenentatge: com aprenen els nostres fills i filles?	19
Presentació de la dinàmica	19
Objectiu de la dinàmica	19
Distribució de l'espai	20
Materials	20

Primera part: aprenem de manera tradicional (15 minuts)	21
Segona part: aprenem respectant els 7 principis de l'aprenentatge (40 min)	23
Tercera part Opció 1: avaluació i reflexió conjunta (20 min)	27
Tercera part Opció 2: les "classes" que acabem de viure (20 min)	28
Comunicació a les famílies després de la reunió	29
4.2. Proposta 2. El procés de canvi al nostre centre i les famílies	29
Presentació de la dinàmica	29
Primera part: presentació del programa Escola Nova 21 (30 min)	30
Segona part: escoltem la veu de les famílies (30 min)	31
Tancament	32
Comunicació a les famílies després de la reunió	32
4.3. Proposta 3. Entendre el procés de transformació: on som i cap on anem?	33
Presentació de la dinàmica	33
Materials	33
Objectiu de la dinàmica	33
Primera part: la necessitat de canvi (30 min)	34
Segona part: el procés de canvi que viurà el nostre centre (30 min)	35
Tercera part: com veiem el nostre centre ara? (30 min)	36
Tancament	37
Comunicació a les famílies després de la reunió	38
5. Lectures per fonamentar el sentit de la transformació educativa	39

Introducció

El recurs que teniu a les mans s'emmarca dins el conjunt de recursos que el programa Escola Nova 21 ha generat amb l'objectiu de reflexionar sobre la necessitat i l'oportunitat de la transformació educativa als centres. En concret, el document "Tret de sortida amb les famílies" proposa una sèrie d'orientacions, recursos i dinàmiques per informar i involucrar les famílies en l'inici del procés de canvi que viuran els centres adherits al programa Escola Nova 21.

Objectiu del recurs

Informar i involucrar les famílies en l'inici del procés de canvi del centre.

A qui va dirigit?

Aquest document d'orientacions està compartit, a través de la xarxa digital d'Escola Nova 21, amb tots els docents dels centres adherits al programa. Tot i això, recomanem que siguin els membres de l'equip impulsor i/o de l'equip directiu del centre els que liderin les dinàmiques i gestionin els canals de comunicació amb les famílies. Per tant, ells i elles seran els encarregats d'aprofundir en la lectura d'aquest document.

Situem-nos: en quina fase del procés de canvi ens trobem?

Tot procés de canvi, en qualsevol organització, contempla un seguit de fases més o menys seqüenciades. El procés de canvi que plantejem es basa en les fases del model que proposa John Kotter¹, adaptat als centres educatius:

Fase 1: Necessitat i oportunitat de canvi

Fase 2: Crear l'equip guia

Fase 3: Crear la visió del canvi

Fase 4: Comunicar i implicar

Fase 5: Capacitar i superar obstacles

Fase 6: Produir èxits a curt termini

Fase 7: No afluixar el ritme

Fase 8: Crear una nova cultura

---

¹ Kotter, J. P. & Rathgeber, H. (2006). Our Iceberg is Melting: Changing and Succeeding under Conditions. New York: St. Martin's Press.

1. Introducció: el procés de transformació del centre

Fase 1: necessitat i oportunitat de canvi

Ens trobem en la primera fase del procés, la qual es fonamenta en la idea que, per tal que es pugui dur a terme un canvi de gran abast en el centre educatiu, és imprescindible que la major part de les persones implicades el desitgin. S'ha de desenvolupar un sentit d'urgència al voltant de la necessitat del canvi per tal de despertar la motivació inicial que permeti el futur moviment. Això suposa dedicar-hi el temps i l'energia que calgui, obrint un diàleg transparent i honest que faci pensar, que permeti la reflexió, individual i col·lectiva, sobre el sentit, la necessitat, la urgència i l'oportunitat del canvi.

Els recursos que el programa proposa per desenvolupar aquesta fase en els centres educatius són:

- “Autodiagnosi: necessitat i oportunitat de canvi” - Document d'orientacions per analitzar els resultats de l'informe d'autodiagnosi amb el claustre.
- “Most Likely to Succeed: necessitat i oportunitat de canvi” - Kit per dinamitzar la reflexió posterior al visionament del documental.
- “Recursos inspiradors: necessitat i oportunitat de canvi” - Document d'orientacions per sensibilitzar la comunitat educativa a través de diversos recursos breus.
- “Dinàmica ‘Escenaris’ de la 2a trobada de xarxa: necessitat i oportunitat de canvi”.
- “Tret de sortida amb les famílies” - Document d'orientacions per informar i involucrar les famílies en el procés de canvi del nostre centre.

És imprescindible **comunicar i implicar** tota la comunitat educativa des de l'inici i al llarg de tot el procés de canvi que viuran els centres adherits al programa. Per això, considerem que la comunicació s'ha de realitzar de manera transversal entre tots els agents de la comunitat educativa al llarg de tot el procés.

El present document d'orientacions per al tret de sortida amb les famílies pretén donar recursos per informar i involucrar les famílies en el moment d'inici d'aquest procés.

2. La importància d'informar i involucrar les famílies

Els centres que treballen per a la transformació educativa cap a l'horitzó comú d'escola avançada comparteixen la voluntat d'esdevenir centres permeables a la comunitat educativa.

Les famílies i el centre educatiu tenen un objectiu comú: el desenvolupament d'experiències d'aprenentatge que permetin als infants i joves desenvolupar el seu projecte vital amb dignitat i benestar. És per això que es necessita una col·laboració mútua i una comunicació fluida, basada en una relació de confiança entre les famílies i el centre.

Els pares i mares coneixen de primera mà l'experiència educativa dels seus fills i filles, per la qual cosa la seva veu és clau en la detecció de necessitats i en l'èxit de les accions que es duguin a terme al centre.

“Les famílies conformen un sector que reclama ser reconegut com a tal, amb capacitat d'incidència no només en la pròpia escola sinó també en el camp de les polítiques educatives”

Font: Llibre Blanc de la participació de les famílies a l'escola.

Hem de reconèixer i valorar la capacitat de les famílies per estimular i recolzar accions de canvi i millora en els centres educatius, així com la seva capacitat per impulsar i accelerar transformacions profundes en el conjunt del sistema educatiu que acompanyin i donin suport a l'onada de canvi que s'està vivint en molts centres del territori.

Evidentment, el grau de participació de les famílies a l'escola és desigual segons el context del centre o la situació concreta de cadascuna de les famílies. En alguns casos, la relació entre la família i l'escola és molt esporàdica i es limita a les **informacions** que s'adrecen a les famílies, les reunions amb el tutor/a del seu fill/a o l'assistència a algunes reunions informatives per a les famílies; en altres casos, les famílies tenen un grau de **participació** major, que es concreta en l'assistència a festes o altres activitats organitzades al centre i ober-

tes a les famílies, o bé en la participació en activitats d'aprenentatge amb els infants; d'altres, participen activament en alguna comissió de treball del centre o a l'AMPA i, en darrer lloc, trobem aquells pares i mares que tenen un càrrec, ja sigui a la junta de l'AMPA o al Consell Escolar, i que, per tant, no només participen activament en les activitats que organitza el centre sinó que tenen una responsabilitat de **representació** del conjunt de les famílies del centre, així com de gestió de l'associació en el cas de l'AMPA.

El centre ha de garantir que totes les famílies puguin implicar-se o participar segons la seva voluntat i possibilitats, tenint en compte que el nivell mínim desitjable de participació és estar informats del que passa al centre. És a dir, **cal garantir que totes les famílies estan informades** dels esdeveniments, les accions, els canvis i les decisions que es prenen a l'escola.

La incorporació al programa Escola Nova 21

Els centres que participen en el programa Escola Nova 21 estan determinats a dur a terme un procés de canvi cap a un model educatiu basat en l'aprenentatge competencial, globalitzat i inclusiu. Però aquest procés de canvi, en molts casos, està precedit de molts anys de feina i és fruit del treball, la voluntat de millora contínua i la innovació del molts docents i equips directius.

Cal trobar l'encaix entre el que el centre ja estava fent i les noves propostes de transformació cap al marc d'escola avançada. És important destacar que estem a l'inici d'una nova onada de canvi que, amb l'acompanyament del programa Escola Nova 21, començarà revisant i reflexionant sobre el propòsit de l'educació i s'estendrà com una taca d'oli per canviar les pràctiques d'aprenentatge, la forma d'avaluació i l'organització del centre i posar-les al servei de l'aprenentatge.

Per això, és clau informar i involucrar tota la comunitat educativa en cada etapa del procés, molt especialment, les famílies. L'actitud positiva dels pares i mares determinarà la perspectiva dels infants vers aquest procés de canvi que experimentaran en primera persona i en el qual participaran com a subjectes actius.

Iniciar el procés comunicant la necessitat i oportunitat del canvi

Per tal de començar el camí de transformació és imprescindible **desenvolupar un sentiment d'urgència i necessitat de canvi en tota la comunitat educativa**. El sentit d'urgència ajudarà a despertar la motivació inicial per posar en marxa el procés de canvi. És a través del diàleg i l'intercanvi d'idees que la urgència pot començar a desenvolupar-se de manera honesta i convincent en el si de la comunitat educativa.

Al tercer apartat d'aquest document trobareu algunes propostes concretes per informar i involucrar les famílies en aquesta primera etapa del procés de canvi.

Al llarg dels pròxims mesos els centres participants en el programa començaran un procés participatiu que culminarà amb la definició de la visió de futur pel propi centre, la qual serà el full de ruta dels canvis que es duran a terme més endavant. Aquest procés participatiu comptarà amb la participació activa de tota la comunitat educativa: claustre, famílies i alumnat. El programa Escola Nova 21 proporcionarà una proposta d'estructuració i dinamització d'aquest procés de creació de la visió.

El paper clau de l'AMPA

Si bé és cert que hem de buscar la implicació de totes les famílies del centre en aquest procés de canvi, també hem de tenir en compte el paper destacat de l'AMPA en el nexa famílies-centre. En aquest sentit, els pares i mares de l'AMPA esdevindran uns aliats clau en el procés de canvi que viurà el centre, per la qual cosa cal cuidar i fer créixer el vincle entre els membres de l'AMPA i les persones que lideren el canvi en el centre (equip directiu i equip impulsor). Comptar amb l'opinió dels pares i mares de l'AMPA i fomentar que esdevinguin participants actius al llarg de tot el procés serà clau per a l'assoliment dels canvis desitjats.

Més que informar: crear vincles per generar compromís compartit

El grau de participació de les famílies en les escoles és molt variable i en cada comunitat educativa hi ha graus molt diferents d'implicació. Si bé la tònica general és de poca participació, els processos de

transformació i canvi són una bona oportunitat per generar col·laboració i sinergies entre les famílies i els equips docents dels centres.

És per això que la comunicació esdevé molt important. **Especialment en les primeres fases, cal pensar en la comunicació com una eina que ajudi a implicar les famílies en el procés.** Per això, informar no és suficient: cal generar accions que ajudin a crear vincles entre les famílies i el propòsit de canviar l'escola. Cal destacar sempre la importància del canvi, l'impacte rellevant que tindrà en els seus fills (i en les futures promocions) i la necessitat de col·laboració per fer aquest procés de la millor manera.

És possible que, en algunes famílies, el canvi general generi incerteses i pors. Abordar-les plegats, clarificar què es vol fer, destacar la importància del propòsit, fer entendre el marc d'escola avançada, posar èmfasi en la millora qualitativa de l'escola a mig termini... ha d'estar enfocat a clarificar, però **la comunicació inicial ha d'incitar al compromís compartit en l'assoliment dels canvis.**

3. Orientacions per a una bona comunicació

És important que el centre educatiu comuniqui amb transparència i honestedat totes les fases i accions que es duren a terme en el marc del procés de canvi. Cal comptar amb les famílies per celebrar els petits èxits i fites que es vagin assolint al llarg del procés, així com també cal compartir els moments de dubtes o incertesa. Les famílies ens poden donar impuls per seguir amb el procés de canvi i ens poden proposar solucions en els moments de dubte.

3.1. Els continguts de comunicació del procés de canvi

La construcció del relat de la transformació

La comunicació que té impacte en les persones, a més a més d'informar, ha de construir **un relat que doni sentit a les coses que passen al centre**. Això és molt important perquè és el marc dins el qual s'interpreten els fets, la clau per fer valoracions i judicis sobre el que està passant al centre.

Per això, és important que les famílies comprenguin **el sentit** del marc d'escola avançada i en comparteixin **la importància del propòsit**. Si el propòsit té sentit per a les famílies, l'esforç, els inconvenients, les pors i fins i tot els possibles errors, seran compresos (i acceptats) amb normalitat. Es veuran com reptes a superar i com inconvenients justificables pel sentit del canvi que estem fent a l'escola.

**La comprensió del sentit del canvi és clau per aconseguir el compromís i la col·laboració de les famílies.
Cal informar del "què", però també cal compartir el "perquè".**

Cal, doncs, que les famílies tinguin sempre claus interpretatives per entendre què està passant a l'escola en relació amb el programa Escola Nova 21 i els processos de canvi.

Per això, durant tot el programa, s'aniran treballant els continguts propis de cada fase, però de forma permanent també s'ha d'anar recordant i fent present el propòsit global de tot el que estem fent.

La bidireccionalitat de la comunicació

En els processos de comunicació amb les famílies és tan important el que l'escola explica com el que és capaç "d'escoltar". Cal, doncs, l'existència de canals de comunicació en les dues direccions per tal de recollir propostes, inquietuds i suggeriments de les famílies.

Aquesta receptivitat hauria de ser promoguda per la direcció del centre i pels equips impulsors creant, si cal, canals més informals o trobades puntuals amb persones clau de les famílies o de l'alumnat per tal de copsar com estan vivint els canvis i quina percepció tenen de tot el procés.

Caldrà acceptar que no sempre hi haurà consens i que és convenient que aflorin les diferències o les crítiques perquè sempre és millor saber què està passant realment. Les discrepàncies o problemes amb les famílies que no es coneixen no es poden gestionar.

També és necessari fer retorns formals del parer de les famílies, a través d'enquestes, reunions o altres eines de recollida d'informació.

Una **bústia de suggeriments**, física o electrònica, és imprescindible. Cal crear algun mecanisme per recollir les aportacions o suggeriments de les famílies, més enllà dels canals ordinaris de l'AMPA, els contactes entre famílies i professorat o els òrgans de gestió del centre (Consell Escolar i d'altres). Encara que no hi hagi gaire participació, aquest canal està dient a la comunitat que estem "oberts" a la seves aportacions. I això ja és una acció de comunicació!

Emprar un llenguatge comprensible per les famílies

Cal pensar que les famílies han d'entendre el marc d'escola avançada i els processos de canvi **en el seu propi llenguatge**. Això implica un esforç de simplificació i de claredat que eviti la comunicació molt normativa o amb termes excessivament professionals i tècnics. Competències socioemocionals, avaluació holística, personalització, valoració criterial... no són paraules d'ús comú entre les famílies.

És millor dir que “es procurarà una acció educativa que respecti les diferències d'interessos i necessitats de cada alumne” en lloc d'un “ensenyament personalitzat”, per exemple. Que “s'avaluarà els seus fills considerant la globalitat del que sap l'infant” en lloc de dir “s'avaluarà holísticament els aprenentatges”.

Una forma interessant de resoldre aquesta dificultat és **elaborar conjuntament els continguts de comunicació** amb alguna persona de l'AMPA, algunes famílies especialment interessades o amb aquells pares i mares que són més presents a l'escola. Aquest procés pot anar des de la redacció conjunta del comunicat fins a la simple lectura abans de fer-lo públic (“Podríeu llegir aquest comunicat i donar-nos el vostre parer sobre si s'entén el que volem dir”).

També és molt recomanable fer arribar **la veu dels alumnes a les famílies**. És a dir, que els alumnes siguin els encarregats d'explicar amb les seves pròpies paraules els processos de canvi. La narració de l'experiència en primera persona o el punt de vista dels alumnes té un impacte comunicatiu molt important. I ens aporta un valor afegit: els alumnes també reflexionen, comuniquen i s'impliquen en el canvi, hi participen activament.

Formats de comunicació

Una eina molt potent a desenvolupar són els formats més rics de comunicació, aquells que van més enllà del text escrit. Pensem en la **utilització de formats més creatius com ara vídeos, cartells, còmics, quaderns, diaris, etc.** Un recurs molt potent consisteix a fer produccions amb els alumnes sobre els continguts de comunicació,

és a dir, que els alumnes siguin participants actius de la comunicació del programa.

Una opció és assignar a un o dos membres de l'equip impulsor la responsabilitat de gestionar la comunicació del procés de canvi amb les famílies. Aquestes persones seran les encarregades de redactar els textos i gestionar els diferents canals de comunicació. I també poden esperar i coordinar la participació dels alumnes en aquests processos.

3.2. Canals de comunicació del procés de canvi

Taulells d'anuncis

L'equip impulsor del centre pot crear un taulell d'anuncis del procés de canvi, situat en un lloc del centre visible per a les famílies, els infants i tota la comunitat educativa. És important que aquest espai sigui visible per a les famílies de forma permanent.

En aquest taulell d'anuncis es pot penjar:

- Calendari de les properes accions o esdeveniments que es duran a terme en el marc del procés de canvi.
- Noms dels membres de l'equip impulsor.
- Productes de les diferents dinàmiques que es van realitzant.

- Fotos de les trobades de les xarxes locals.
- Informació sobre el procés de canvi i sobre el marc d'escola avançada.
- Etc.

La finalitat d'aquesta proposta és tenir un canal de comunicació visual i de fàcil accés per a tota la comunitat educativa a través del qual informar sobre les accions del programa.

Comunicació digital interna

Per fer arribar a les famílies la informació del procés de canvi, cal utilitzar diversos canals, com la **pàgina web** del centre o **el butlletí informatiu en forma de correu electrònic**. Cada centre determinarà els canals de comunicació més adequats per arribar a totes les famílies. En tot cas, és clau que la comunitat estigui sempre informada, sigui pel canal que sigui.

Si el grau de digitalització de les famílies és molt feble, tampoc no podem descartar la tradicional “fotocòpia a la motxilla” amb les informacions actualitzades.

Comunicació digital externa

La visualització del que està passant al centre és clau perquè els passos que es van fent arribin a tota la comunitat educativa i, al mateix temps, és una font d'intercanvi d'experiències amb altres centres educatius.

Amb aquesta finalitat, us convidem a utilitzar les xarxes socials com una altra forma de comunicació amb les famílies i la comunitat educativa en general.

A través del Twitter (#escolanova21) i el Facebook (@escolanova21) podeu compartir el que passa al centre, la vostra experiència, com aneu avançant en el procés, les trobades de les xarxes locals, etc.

Actes per celebrar i comunicar

És important anar més enllà de les comunicacions escrites en un procés tan important de canvi. Per això, és recomanable fer **actes presencials i accions de comunicació amb més impacte emocional i vivencial**. Aquests moments s'han de considerar fites en una seqüència comunicativa que té continuïtat. És a dir, en cada etapa del desenvolupament cal alguna acció important amb les famílies per posar de relleu l'inici i el tancament d'una fase.

Les celebracions o activitats tradicionals amb famílies són un escenari ideal per a incorporar-hi elements vinculats al procés de canvi. De fet, celebrar els èxits, per petits que siguin, és una forma de renovar l'energia del procés i el compromís de les persones i permet agrair la feina feta fins aquell moment.

Que l'equip impulsor pugui elaborar conjuntament amb les famílies aquests esdeveniments té un valor afegit molt important.

L'Institut-Escola Les Vinyes va realitzar un procés de co-creació dels patis amb tota la comunicat educativa. Per comunicar la importància del procés va començar-lo amb una festa per celebrar l'inici de la fase "Conèixer": <https://vimeo.com/78456231>

Compartir més enllà del nostre centre

Escola Nova 21 pretén contribuir que la societat prengui consciència sobre la necessitat de transformar el sistema educatiu català. I els centres educatius adherits al programa, de forma individual, esdevenen agents clau per aconseguir-ho.

És rellevant prendre consciència que, com a centre, es pot contribuir a un moviment de transformació global. Per aquesta raó, des del programa Escola Nova 21 s'incentiva que s'ampliï el debat i les reflexions sorgides a través de la dinàmica més enllà del centre. A aquest efecte, els centres disposen de la [xarxa digital de docents](#) d'Escola Nova 21

(xarxaescolanova21.cat), les xarxes socials (#escolanova21) i mitjans propis com el taulell d'anuncis o la pròpia pàgina web.

Algunes idees sobre elements a compartir més enllà del propi centre educatiu són:

- Fotografies i vídeos que facin visible la reflexió amb les famílies.
- Idees i reflexions sorgides a través de la participació de la comunitat educativa.
- Noves metodologies i dinàmiques per a la reflexió amb les famílies.

Compartir alguns dels elements anteriors farà visible el canvi al centre i, a més, enriqueirà i aportarà coneixement a altres centres educatius en procés de canvi. Així, doncs, l'equip impulsor pot pensar de quina manera compartir el procés i el resultat de la dinàmica més enllà del propi centre per contribuir i enriquir aquest moviment de transformació del sistema educatiu català.

4. Dinàmiques “Tret de sortida” a realitzar amb les famílies

A continuació trobareu algunes propostes i idees per comunicar el tret de sortida del procés de canvi a les famílies i comptar amb la seva participació des de la fase inicial. En cap cas no vol ser una llista de tasques a realitzar, sinó més aviat un catàleg de propostes a partir de les quals poder escollir o reformular aquelles que considereu adequades per al vostre centre.

4.1. Proposta 1. Els principis de l'aprenentatge: com aprenen els nostres fills i filles?

Presentació de la dinàmica

Us proposem fer una reunió de famílies per comunicar l'inici i el propòsit del procés de canvi que viurà el centre, amb l'acompanyament del programa, al llarg dels pròxims cursos i involucrar els pares i mares en aquest procés des del moment inicial.

Cada centre hauria d'adaptar la dinàmica proposada per a realitzar amb les famílies segons les seves necessitats i context específic, afegint o traient les parts que consideri oportunes per aconseguir l'objectiu desitjat. En aquesta dinàmica es posa l'èmfasi en un dels quatre eixos del programa: **les pràctiques d'aprenentatge**.

Objectiu de la dinàmica

En finalitzar aquesta dinàmica les famílies comprendran el canvi que experimentarà el seu centre educatiu, valoraran positivament l'enfocament dirigit al procés d'ensenyament-aprenentatge que proposen els 7 principis de l'aprenentatge i iniciaran el compromís amb el procés de canvi.

Distribució de l'espai

Per a la primera part de la sessió col·locarem les taules i cadires com en una aula tradicional, separades i en fileres. En algunes escoles on l'activitat es desenvoluparà al menjador, aquesta opció no és possible, però es demanarà un "treball individual" als pares i mares assistents en la primera part de la dinàmica.

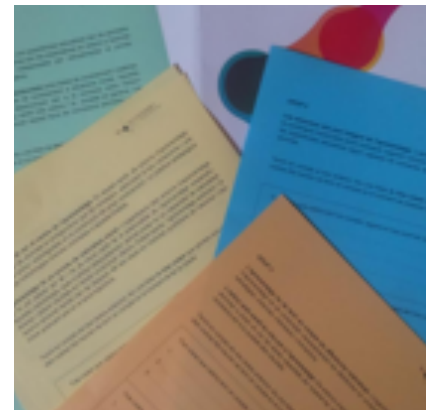

Per a la resta de la sessió col·locarem les taules i cadires en grups de quatre. Si no es vol fer una pausa en la dinàmica, és millor començar en taules de quatre i demanar un treball individual en la primera part.

Materials

Enllaç als materials de suport:

1. Presentació per conduir la dinàmica: <https://drive.google.com/file/d/0B1ug658ucXVWVWdzVFVtT3RVTzg/view?usp=sharing>
2. Document per a la primera part de la sessió: cal una còpia per persona assistent: <https://drive.google.com/file/d/0B1ug658ucXVWVW14dHFOT3JmS0U/view>
3. Documents per a la segona part de la sessió: hi ha quatre documents que cal imprimir en quatre colors i facilitar-ne UN per persona a l'inici de la segona part: <https://drive.google.com/file/d/0B1ug658ucXVVNzZSNIJ6RHhRWW8/view?usp=sharing>
4. Tercera part - Opció 1: Avaluació i reflexió conjunta. Cal preparar una presentació amb els 7 principis de l'aprenentatge a Mentimeter.com. Aquí hi ha un exemple del resultat: <https://drive.google.com/file/d/0B1ug658ucXVVcDIUMUotaTdaZEU/view?usp=sharing>
5. Tercera part - Opció 2: Les "classes" que acabem de viure
Per a l'opció 2 no cal cap material. Si es fa servir la presentació, cal saltar-se una part i anar a les dues últimes diapositives.

Primera part: aprenem de manera tradicional (15 min)

Quan les famílies entren a la sala es troben les taules i cadires disposades de manera individual. A sobre de cada taula hi ha el document de l'annex 1.

La idea principal d'aquesta part és **simular en clau d'humor l'experiència educativa d'una escola tradicional**. En cert sentit, es tracta de caricaturitzar l'escola que els pares i mares presents han viscut. I que encara és present en algunes escoles d'una forma més laxa. Es tracta de posar en evidència **la poca qualitat de l'experiència educativa i de l'aprenentatge assolit** en un model tradicional.

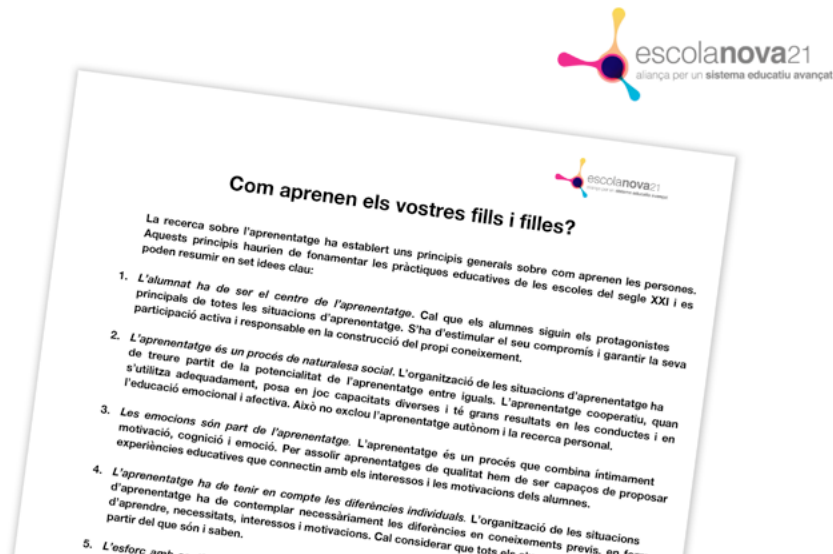
Proposem que la persona dinamitzadora de la reunió sigui un membre de l'equip impulsor.

Exemple de desenvolupament d'aquesta part

En aquesta primera part de la reunió, el dinamitzador/a adoptarà el rol de docent i actuarà com ho faria en una classe "tradicional". Amb "tradicional" ens referim a una escola que té per objectiu la transmissió de coneixements des d'una visió cognitiva de l'aprenentatge, centrada en pràctiques com ara exposicions magistrals, exercicis d'aplicació, deures o exàmens escrits. És a dir, escoles amb aquelles pràctiques d'aprenentatge que no estan alineades amb els 7 principis de l'aprenentatge.

La resta de membres de l'equip impulsor actuaran en el rol "d'alumnes" durant la primera part de la dinàmica i s'asseuran a les cadires, repartits entre les famílies.

El dinamitzador/a, actuant en el rol de professor/a saluda les famílies (com si es tractés de l'alumnat d'una classe tradicional) i dóna la instrucció de callar, centrar l'atenció en el document que tenen sobre la taula i guardar els mòbils.

Primera part: llegir en veu alta els 7 principis de l'aprenentatge

El dinamitzador/a dóna la instrucció a l'alumne A (membre de l'equip impulsor) de començar a llegir el primer paràgraf de la pàgina 1 en veu alta i indica a la resta d'assistents que l'escoltin en silenci.

El dinamitzador/a, actuant en el rol de professor/a, es quedarà assegut a la cadira del professor/a, al davant dels assistents, i parlarà amb veu forta i clara.

Quan l'alumne A acaba de llegir el primer paràgraf, el professor/a diu "fins aquí" i indica que continui llegint l'alumne B.

Quan l'alumne B acaba de llegir el segon paràgraf, el professor/a diu "fins aquí" i indica que continui llegint l'alumne C.

Seguirem amb aquesta dinàmica fins al final del document.

Mentre es fa la lectura hi haurà dos membres de l'equip impulsor (en el rol d'alumne D i alumne E) que es posaran a parlar, en veu baixa. El professor/a ordenarà "silenci" i els alumnes deixaran de parlar. Poden donar-se altres situacions (sempre interpretades per altres membres de l'equip impulsor) com, per exemple, que un alumne es distregui mirant per la finestra i el professor li cridi l'atenció, etc.

En tot moment el dinamitzador/a actuarà com un professor distant, parlarà amb veu forta i clara i mostrarà una actitud autoritària.

Quan arribem al final del document, el dinamitzador/a demanarà si hi ha dubtes, si tothom ho ha entès. Normalment, les famílies estaran prou “intimidades” i no faran preguntes, així que el dinamitzador acabarà proposant un “examen” sobre els 7 principis de l’aprenentatge.

Es proposarà, doncs, girar el full i apuntar la pregunta: “Explica tot el que sàpigues sobre els 7 principis de l’aprenentatge.” Aquí s’acabarà la dinàmica, si és possible fent sonar el timbre de la pròpia escola per part d’algun membre de l’equip impulsor. Els pares i mares es lliuraran de l’examen pel timbre del pati. :)

Si és possible, les famílies poden, fins i tot, sortir un moment al pati per tal que l’equip impulsor pugui canviar la disposició de les cadires.

Aquí s’atura el *role-play* d’una classe tradicional. Es tracta que es desenvolupi amb una **dinàmica cordial i fins i tot humorística** per part dels presents, amb la complicitat del dinamitzador i els membres de l’equip impulsor.

Segona part: aprenem respectant els 7 principis de l’aprenentatge (40 min)

En la segona part de la sessió es vol aconseguir que les famílies experimentin, de manera vivencial, una classe en sintonia amb els 7 principis de l’aprenentatge. Així, podran comprendre les diferències entre una classe tradicional com la que hauran experimentat durant la primera part de la sessió i una classe alineada amb l’horitzó comú d’escola avançada.

La idea principal d’aquesta segona part és **fer tangible** una experiència educativa pròpia d’una escola com aquella en què espera transformar-se el centre. Una escola que té per objectiu el desenvolupament de competències des d’una visió holística de l’aprenentatge, centrada en pràctiques com l’aprenentatge basat en projectes, la globalització

dels continguts, el treball cooperatiu o l'avaluació formativa. La dinàmica es reprèn, com hem dit, en taules col·locades en grups de quatre.

Les famílies entren a l'aula, després del descans, i s'asseuen en grups de quatre persones.

Anomenarem aquests grups inicials de quatre persones "grups base".

Exemple de desenvolupament d'aquesta part

El dinamitzador/a dóna la benvinguda a les famílies i els explica que, en aquesta part de la sessió, es treballaran els principis de l'aprenentatge d'una manera diferent a l'anterior, per la qual cosa ara es col·locaran agrupats en equips de **quatre persones**.

Exemple de dinàmica realitzada a l'Escola Barnola (Avinyó): moment dels grups base

Es donen uns minuts perquè els integrants dels grups es presentin.

Cada membre del grup base es queda amb una de les pàgines del document. El dinamitzador/a explica que cada persona treballarà sobre 1 o 2 principis de l'aprenentatge, segons la fotocòpia que li ha estat assignada:

- Les persones que tinguin la fotocòpia titulada “Grup 1” seran els experts en els dos primers principis de l'aprenentatge.
- Les persones que tinguin la fotocòpia titulada “Grup 2” seran els experts en el tercer principi de l'aprenentatge.
- Les persones que tinguin la fotocòpia titulada “Grup 3” seran els experts en el quart i el cinquè principis de l'aprenentatge.
- Les persones que tinguin la fotocòpia titulada “Grup 4” seran els experts en el sisè i setè principis de l'aprenentatge.

Tasca		Temps
pas 1	Llegir el text.	tasca individual 5 minuts aproximadament
pas 2	“Llegiu aquests principis de l'aprenentatge i contrasteu entre vosaltres què heu entès que volen dir. No enfoqueu la conversa en veure si hi esteu d'acord o no, ja que no es tracta de valorar sinó d'entendre. Tingueu una conversa orientada a la comprensió dels principis, no un debat. ”	tasca grupal 10 minuts aproximadament
pas 3	“Tenint en compte els dos textos anteriors, feu una llista de tres coses que penseu que els mestres dels vostres fills haurien de tenir en compte en el moment de fer la classe.”	tasca grupal 10 minuts aproximadament
pas 4	“Cada membre d'aquest grup d'experts ha de tenir clares les tres recomanacions per tal de poder transmetre-les al seu grup base, quan retorni a la seva taula inicial. Abans de retornar al vostre grup base, recordeu d'acomiar-vos i donar les gràcies a les famílies amb les quals us ha tocat treballar :).”	tasca grupal 5 minuts aproximadament

Per aprofundir en aquests principis no estaran sols, ho faran en nous grups d'experts. Per tant, a continuació, cada persona s'aixecarà i s'incorporarà a un nou grup amb 3 persones més que tinguin la mateixa fotocòpia. Així doncs, es formaran grups de 4 (grups d'experts): 1+1+1+1, 2+2+2+2, 3+3+3+3, 4+4+4+4.

Exemple de dinàmica realitzada a l'escola L'Era de Dalt (Tona): moment dels grups d'experts

Anomenem aquests nous grups de 4 persones “grups d'experts” perquè el seu rol és aprofundir en algun/s dels principis de l'aprenentatge.

Es donen uns minuts perquè els integrants dels grups es presentin.

La tasca dels grups d'experts serà la que es descriu en el document entregat a les famílies:

Quan finalitzem aquesta activitat, cada grup serà “expert” en algun/s dels principis de l'aprenentatge. Ara és el moment de tornar al grup base per compartir els aprenentatges amb la resta de companys/es.

El dinamitzador/a dóna la instrucció de tornar a asseure's amb el grup base inicial.

Cada persona compartirà els aprenentatges del seu grup d'experts amb els 3 companys/es del grup base. Dedicarem aproximadament 10 minuts a aquesta part de l'activitat. Perquè no s'allargui, es pot fer per ordre de números donant 2 minuts de temps a cada persona mentre la resta del grup escolta en silenci.

El dinamitzador/a demanarà a alguns dels grups que comparteixin en veu alta les idees que han consensuat. No a tots, només a tall d'exemple. Amb aquesta posada en comú donarem per acabada la segona part de la reunió.

En finalitzar aquesta activitat, el dinamitzador/a pregunta als pares i mares si aquesta dinàmica els ha servit per familiaritzar-se amb els 7 principis de l’aprenentatge i com s’han sentit realitzant-la.

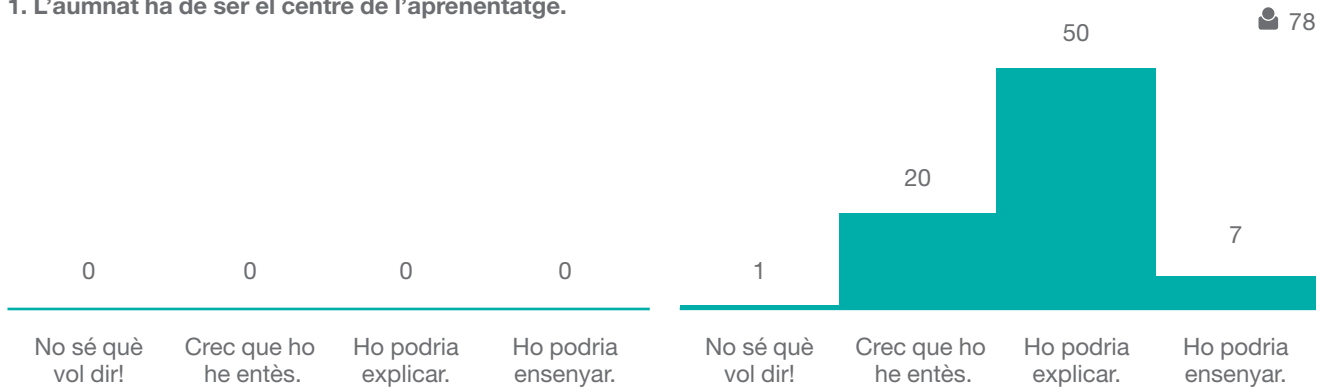
Aquesta dinàmica s’ha portat a terme en diverses escoles de la mostra i hi ha un recurs audiovisual que resumeix el desenvolupament de la sessió. El trobareu en aquest enllaç.
<https://youtu.be/yE6SzuY8INE>

Tercera part. Opció 1: avaluació i reflexió conjunta (20 min)

En aquest cas es pot proposar una “avaluació” conjunta dels aprenentatges utilitzant l’aplicació Mentimeter.com (no és de pagament) i els mòbils de les famílies. Un cop preparada la sessió, us facilitarà un número de 6 xifres que caldrà compartir amb les famílies en el moment de la dinàmica. Estarà visible a la pantalla.

S’enunciaran els principis de l’aprenentatge seguits de quatre opcions a mode de resposta, tal com exemplifica la imatge (no cal fer els 7 principis, amb els 4 primers n’hi ha prou per fer la reflexió):

1. L’aumnat ha de ser el centre de l’aprenentatge.

Exemple de la pantalla abans de la dinàmica

Exemple de la pantalla després de la dinàmica

Aquesta cloenda posa de manifest que l’avaluació també és una eina d’aprenentatge i que és un dels eixos del programa, juntament amb els set principis de l’aprenentatge. L’avaluació serveix per saber què hem après i què podem fer per millorar, no per posar nota ni classificar les persones.

Per finalitzar, recomanem obrir un torn obert de paraules.

Tercera part. Opció 2: les “classes” que acabem de viure (20 min)

En aquesta versió, el dinamitzador/a dóna sentit a les dinàmiques contraposant el que s’ha dut a terme durant la primera i la segona part de la sessió:

- En la primera part d’aquesta sessió hem volgut exemplificar una classe tradicional, com la que probablement alguns dels pares i mares assistents hauran viscut en la seva infantesa. Hem parodiat (i potser exagerat) alguns exemples de la classe tradicional amb l’objectiu d’establir una comparació clara amb el model de classe que hem presentat en la segona part de la sessió.
- En la segona part de la sessió hem volgut exemplificar una classe alineada amb els 7 principis de l’aprenentatge.

El dinamitzador/a pregunta a les famílies com s’han sentit en cada part de la sessió i en quina de les dues “classes” han après més.

La següent taula exemplifica algunes de les respostes esperades que poden comentar les famílies o el dinamitzador/a:

Primera part de la sessió (classe tradicional)	Segona part de la sessió (classe alineada amb els 7 principis de l’aprenentatge)
<ul style="list-style-type: none"> • El professor/a té el protagonisme, els alumnes tenen un rol més passiu. • Es bloquegen les emocions. • No hi ha intercanvi entre els alumnes, ni corresponsabilitat dels aprenentatges. • Pot resultar avorrida. • Alguns aprenents es poden sentir desconectats de l’activitat d’aprenentatge, poc interessats. • No hi ha temps per pensar ni reflexionar. • No es consideren les diferències individuals. 	<ul style="list-style-type: none"> • Els i les alumnes tenen un rol actiu. • Es fomenta la cooperació entre els aprenents. • Es posen en funcionament els coneixements previs de les persones. • Aprenem uns dels altres, encara que tinguem coneixements diferents. • És més fàcil captar l’interès dels aprenents. • Els aprenents gaudeixen més de l’aprenentatge. • L’aprenentatge és més significatiu. • El mestre és proper als alumnes. • Etc.

Volem que els infants i joves tinguin experiències d’aprenentatge més semblants a la segona que a la primera d’aquestes classes que hem modelitzat.

És important emfasitzar que en cap cas volem donar a entendre que les classes actuals del centre educatiu es veuen representades en el primer dels exemples que acabem de viure. El que representen

aquests dos exemples són la classe tradicional del passat i la classe que volem per al present dels nostres alumnes.

Així doncs, volem que les classes del nostre centre educatiu canviïn per assemblar-se, cada vegada més, al segon dels models que hem exemplificat en aquesta sessió. Volem que les pràctiques d'aprenentatge del nostre centre respectin els 7 principis de l'aprenentatge que acabem de veure i que estiguin al servei d'un propòsit educatiu enfocat a desenvolupar competències per a la vida.

Comunicació a les famílies després de la reunió

És important que la informació arribi a totes les famílies, també a aquelles que no poden assistir a les reunions. Per això, caldrà sempre que hi hagi un retorn als assistents i també als que no han assistit. Cal una comunicació en forma de carta i/o correu electrònic per a totes les famílies que han vingut, donant-los les gràcies, amb un resum-crònica que també pugui informar els que no han pogut assistir a la dinàmica.

Aquesta comunicació també hauria de ser al taulell d'anuncis físic o virtual.

4.2. Proposta 2. El procés de canvi al nostre centre i les famílies

Presentació de la dinàmica

Aquesta dinàmica fa una presentació formal del marc d'escola avançada i de les fases del canvi que l'escola seguirà. La sessió hauria de ser portada per membres de l'equip directiu i l'equip impulsor. No posa l'èmfasi en la dicotomia escola tradicional/escola avançada sinó en el marc.

La dinàmica requereix tres cartells que es penjaran a la sala amb els següents titulars:

1. Què **m'il·lusiona** d'aquest procés de canvi?
2. Què em **preocupa** d'aquest procés de canvi?
3. Què **podem aportar** les famílies al centre?

També caldran *post-its* groc/vermell/verd o fulls petits de paper i cinta adhesiva. Tres per persona assistent.

Primera part: presentació del programa Escola Nova 21 (30 min)

En aquesta part de la sessió es presentarà, a grans trets, el procés de canvi que viuran els centres adherits al programa Escola Nova 21.

El dinamitzador/a transmetrà els següents missatges clau:

- El nostre centre educatiu es troba a l'inici d'un procés de canvi per oferir als infants i joves un aprenentatge alineat amb l'horitzó comú d'escola avançada.
- Volem comptar amb l'opinió i la participació de les famílies al llarg de tot el procés.
- Durant els pròxims mesos farem un treball de construcció de la visió de centre que volem. Ens preguntarem: "Com volem que sigui el nostre centre educatiu el 2030?" Per donar resposta a aquesta pregunta comptarem amb l'opinió i la participació de tota la comunitat educativa: famílies, infants i joves, professorat, equip directiu, etc.
- Aquest procés de definició de la visió de centre durarà uns mesos i, quan tinguem una visió de centre clara i compartida amb tota la comunitat educativa, començarem a planificar i efectuar els canvis que ens portaran a aquesta visió de centre que hem definit per a l'any 2030.
- Aquest és un procés de canvi a llarg termini i implica transformacions profundes en la definició del propòsit, les pràctiques d'aprenentatge, les formes d'avaluació i l'organització del centre.
- Per conduir i guiar aquest procés s'ha configurat al centre un equip impulsor que el liderarà, conjuntament amb l'equip directiu.
- El dinamitzador/a presentarà els membres de l'equip impulsor i explicarà la forma com ha estat escollit i quin serà el seu rol en el procés de canvi que viurà el centre.
- Aquest procés de canvi, el viurem en el marc del programa Escola Nova 21 (Xarxes per al Canvi a la ciutat de Barcelona) i amb l'acompanyament de les xarxes locals d'aprenentatge col·laboratiu, forma-

des per diferents centres de la zona. Cal destacar que cada centre prendrà les decisions sobre què, com i quan canviar en el propi centre. El programa Escola Nova 21 pretén ser un acompanyant en aquest procés de canvi, oferint instruments i guiatge per a dur a terme el canvi que decideixi cadascun dels centres.

Acabarem aquesta part de la sessió explicant l'agenda d'accions que s'han dut a terme en el marc del programa i les accions que es duran a terme pròximament (aquestes accions variaran segon els centres). La següent llista és orientativa, cada centre elaborarà la seva depenent del moment del procés de canvi en què es trobi:

- Decisió d'adherir el centre al programa Escola Nova 21.
- Creació de l'equip impulsor.
- Qüestionari d'autodiagnosi i dinàmica d'anàlisi de l'informe d'autodiagnosi del centre.
- Visionament del documental *Most Likely to Succeed*.
- Primeres trobades de la xarxa local.
- Formació d'estiu dels docents.

Després d'aquesta explicació podem obrir un torn de paraules perquè les famílies expressin la seva opinió o plantegin els dubtes que tinguin.

Segona part: escoltem la veu de les famílies (30 min)

Per acabar la sessió, proposem una breu dinàmica perquè les famílies puguin donar la seva opinió sobre el procés de canvi que s'inicia al centre.

El dinamitzador/a planteja aquestes tres preguntes:

1. Què **m'il·lusiona** d'aquest procés de canvi?
2. Què em **preocupa** d'aquest procés de canvi?
3. Què **podem aportar** les famílies al centre?

Distribuïts en grups, els assistents tindran 15 minuts per debatre i consensuar la resposta a cadascuna de les preguntes i escriuran la resposta a cada pregunta en un *post-it*:

- *Post-it* verd per a la primera pregunta.
- *Post-it* vermell per a la segona pregunta.
- *Post-it* groc per a l'última pregunta.

Passats els 15 minuts, un portaveu de cada grup sortirà a exposar el contingut dels 3 *post-its* i els enganxarà als 3 cartells que l'equip impulsor haurà penjat a la paret.

Tancament (5 min)

S'agraeix a les famílies la seva assistència i participació a la reunió. Acabem la sessió emfasitzant la voluntat de comptar amb la participació de les famílies al llarg de tot el procés de canvi.

Acabem amb un aplaudiment general.

Comunicació a les famílies després de la reunió

És important que la informació arribi a totes les famílies, també a aquelles que no poden assistir a les reunions. Per això, caldrà sempre que hi hagi un retorn als assistents i també als que no han assistit. Cal una comunicació en forma de carta i/o correu electrònic per a totes les famílies que han vingut, donant-los les gràcies, amb un resum-crònica que també pugui informar els que no han pogut assistir a la dinàmica.

Aquesta comunicació també hauria de ser al taulell d'anuncis físic o virtual.

4.3. Proposta 3. Entendre el procés de transformació: on som i cap on anem?

Presentació de la dinàmica

La proposta és partir de l'exemple concret d'una escola impulsora que ja està desenvolupant algunes pràctiques educatives basades en els principis de l'aprenentatge i que ja ha canviat el seu propòsit educatiu, enfocant-lo a una formació en competències per a la vida. No és que aquest centre sigui modèlic. És, simplement, un exemple de centre educatiu que "està en el camí". El centre proposat és l'Institut de Sils.

Aquesta dinàmica pressuposa que el centre ha elaborat l'eina d'auto-diagnòstic i el claustre hi ha reflexionat. Aquesta reflexió es compartirà amb les famílies. No posa l'èmfasi en la dicotomia escola tradicional/escola avançada sinó en el marc d'Escola Nova 21 i, sobretot, en la diagnosi del lloc on es troba l'escola i de quines són les seves aspiracions inicials.

Materials

Aquesta dinàmica requereix tres cartells que es penjaran a la sala amb els següents titulars:

1. Què **valorem** les famílies del nostre centre? De què estem **orgulloses**?
2. Què creiem que hauria de **canviar/millorar** del nostre centre?
3. Què podem **aportar** les famílies al centre?

També caldran *post-its* groc/vermell/verd o fulls petits de paper i cinta adhesiva. Tres per persona assistent.

Objectiu de la dinàmica

En finalitzar aquesta dinàmica, les famílies comprendran i començaran a implicar-se en el procés de canvi que viurà el centre educatiu dels seus fills i filles.

Primera part: la necessitat de canvi (30 min)

El dinamitzador/a de la sessió donarà la benvinguda a les famílies i presentarà l'objectiu de la reunió i l'ordre del dia.

Començarem visionant el vídeo de l'Institut de Sils: un exemple de centre educatiu alineat amb l'horitzó comú del marc d'escola avançada.

<https://youtu.be/SqALWa40NJM>

El dinamitzador/a planteja tres preguntes a les famílies:

- 1) Què és el que més t'ha **agradat** del projecte educatiu de l'Institut de Sils?
- 2) Què és el que més t'ha **sorprès**?
- 3) Què no t'ha agradat o què t'ha **generat dubtes**?

Deixem 5-10 minuts perquè cada persona reflexioni individualment i comenti les seves respostes amb les persones que tingui al costat (en parelles o grups de 3 persones).

Posteriorment, el dinamitzador/a demana a alguns pares i mares voluntaris que comparteixin en veu alta les seves respostes.

El dinamitzador/a (conjuntament amb l'equip impulsor i/o l'equip directiu, si es considera oportú) explica la necessitat d'actualitzar les pràctiques d'aprenentatge per oferir als infants i joves una experiència d'aprenentatge rellevant i amb sentit, enfocada a desenvolupar competències per a la vida.

En aquest sentit, l'exemple de l'Institut de Sils ens pot servir per imaginar-nos quin tipus de centre educatiu i quin tipus d'aprenentatges s'emmarquen en l'horitzó comú d'escola avançada. No es tracta de veure aquest model com un exemple a copiar pel nostre centre sinó com un exemple que ens inspire a fer una reflexió conjunta sobre el propòsit educatiu i les pràctiques d'aprenentatge que volem per al nostre centre.

Segona part: el procés de canvi que viurà el nostre centre (30 min)

En aquesta part de la sessió es presentarà, a grans trets, el procés de canvi que viuran els centres adherits al programa Escola Nova 21.

El dinamitzador/a transmetrà els següents missatges clau:

- El nostre centre educatiu es troba a l'inici d'un procés de canvi per oferir als infants i joves un aprenentatge que doni resposta a les necessitats de l'alumnat del segle XXI.
- Volem comptar amb l'opinió i la participació de les famílies al llarg de tot el procés. Per això, durant els pròxims mesos farem un treball de construcció de la visió de centre que volem. Ens preguntarem: "Com volem que sigui el nostre centre educatiu el 2030?" Per donar resposta a aquesta pregunta comptarem amb l'opinió i la participació de tota la comunitat educativa: famílies, infants i joves, professorat, equip directiu, etc.
- Aquest procés de definició de la visió de centre durarà uns mesos i, quan tinguem una visió de centre clara i compartida amb tota la comunitat educativa, el pròxim curs, començarem a planificar i efectuar els canvis que ens portaran a aquesta visió de centre que hem definit per a l'any 2030.
- Aquest és un procés de canvi a llarg termini i implica transformacions profundes en la definició del propòsit, les pràctiques d'aprenentatge, les formes d'avaluació i l'organització del centre.
- Per conduir i guiar aquest procés s'ha configurat al centre un equip impulsor que el liderarà, conjuntament amb l'equip directiu.
- El dinamitzador/a presentarà els membres de l'equip impulsor i explicarà la forma com ha estat escollit i quin serà el seu rol en el procés de canvi que viurà el centre.
- Aquest procés de canvi, el viurem en el marc del programa Escola Nova 21 (Xarxes per al Canvi a la ciutat de Barcelona) i amb l'acompanyament de les xarxes locals d'aprenentatge cooperatiu, formades per diferents centres de la zona. Cal destacar que cada centre prendrà les decisions sobre què, com i quan canviar en el

propi centre. El programa Escola Nova 21 pretén ser un acompanyant en aquest procés de canvi, oferint instruments i guiatge per a dur a terme el canvi que decideixi cadascun dels centres.

Acabarem aquesta part de la sessió explicant l'agenda d'accions que s'han dut a terme en el marc del programa i les accions que es duran a terme pròximament (aquestes accions variaran segon els centres). La següent llista és orientativa, cada centre elaborarà la seva dependent del moment del procés de canvi en què es trobi:

- Decisió d'adherir el centre al programa Escola Nova 21.
- Creació de l'equip impulsor.
- Qüestionari d'autodiagnosi i dinàmica d'anàlisi de l'informe d'autodiagnosi del centre.
- Visionament del documental Most Likely to Succeed.
- Primeres trobades de la xarxa local.
- Formació d'estiu dels docents.

Després d'aquesta explicació, podem obrir un torn de paraules perquè les famílies expressin la seva opinió o plantegin els dubtes que tinguin.

Tercera part: com veiem el nostre centre ara (30 min)

Punt de vista de les famílies

Per portar a terme aquesta part de la sessió, els pares i mares treballaran en grups de 4-5 persones.

Es plantegen aquestes tres preguntes:

1. Què **valorem** les famílies del nostre centre? De què estem orgulloses?
2. Què creiem que hauria de **canviar/millorar** del nostre centre?
3. Què podem **aportar** les famílies al centre?

Cada grup tindrà 15 minuts per debatre i consensuar 1 aspecte que doni resposta a cadascuna de les preguntes i escriurà la resposta a cada pregunta en un *post-it*:

- *Post-it* verd per a la primera pregunta.
- *Post-it* vermell per a la segona pregunta.
- *Post-it* groc per a l'última pregunta.

Passats els 15 minuts, un portaveu de cada grup sortirà a exposar el contingut dels 3 *post-its* i els enganxarà als 3 cartells que l'equip impulsor haurà penjat a la paret.

Després de les aportacions dels portaveus de cada grup, el dinamitzador fa una síntesi de les idees principals de cada mural.

Punt de vista del claustre

El dinamitzador/a (amb la col·laboració de l'equip impulsor i/o de l'equip directiu si es considera oportú) presentarà breument les fortaleses i les àrees d'oportunitat que ha analitzat el claustre a partir dels resultats de l'informe d'autodiagnosi.

Es posaran de manifest les àrees de coincidència en la detecció de fortaleses i àrees d'oportunitat des del punt de vista de les famílies i del claustre. El dinamitzador/a emfasitzarà la importància de comptar amb TOTS els punts de vista per a l'anàlisi de la situació actual del centre, així com per a la definició del centre que volem ser en el futur i l'elecció dels canvis que durem a terme.

D'aquesta manera, tindrem una fotografia del "moment actual" del centre des del punt de vista de les famílies (a través dels tres murals que acabem de crear) i del claustre (a través de la presentació de les conclusions de l'informe d'autodiagnosi que ha elaborat).

Tancament (5 min)

S'agraeix a les famílies la seva assistència i participació a la reunió. Acabem la sessió emfasitzant la voluntat de comptar amb la participació de les famílies al llarg de tot el procés de canvi.

Acabem amb un aplaudiment general. :)

Comunicació a les famílies després de la reunió

És important que la informació arribi a totes les famílies, també a aquelles que no poden assistir a les reunions. Per això, caldrà sempre que hi hagi un retorn als assistents i també als que no han assistit. Cal una comunicació en forma de carta i/o correu electrònic per a totes les famílies que han vingut, donant-los les gràcies, amb un resum-crònica que també pugui informar els que no han pogut assistir a la dinàmica.

Aquesta comunicació també hauria de ser al taulell d'anuncis físic o virtual.

5. Lectures per a fonamentar el sentit de la transformació educativa

Repensar l'educació, informe de la UNESCO que revisa i actualitza l'Informe Delors i ho fa compartint la urgència de «replantegar el propòsit de l'educació i l'organització de l'aprenentatge», des d'una «visió holística» que «superi les dicotomies tradicionals entre aspectes cognitius, emocionals i ètics», i alertant-nos del risc de posar tot l'èmfasi «en els resultats dels processos educatius deixant de banda el procés d'aprenentatge».

“Està inspirat en una visió humanista de l'educació i el desenvolupament, basada en el respecte per la vida i la dignitat humanes, la igualtat de drets, la justícia social, la diversitat cultural, la solidaritat internacional i la responsabilitat compartida per a un futur sostenible. Proposa que considerem l'educació i el coneixement béns comuns mundials per tal de reconciliar el propòsit i l'organització de l'educació com una empresa social col·lectiva en un món complex.”

La naturalesa de l'aprenentatge (OCDE, 2010), recerca que ha sintetitzat els principis que haurien de fonamentar els entorns d'aprenentatge del segle XXI.

Aquest llibret resumeix el treball *The Nature of Learning*. Destaca els missatges i principis bàsics de l'informe complet adreçat a professionals, líders, assessors i responsables de formular les polítiques educatives; de fet, a tothom que vulgui millorar el disseny dels entorns d'aprenentatge. Els principis que defineix serveixen de guia per configurar experiències quotidianes dins les aules actuals i també programes i sistemes d'ensenyament futurs.

Per als docents i les famílies que vulguin aprofundir més en la relació família-escola...

- *Com millorar els vincles entre docents i famílies?* (2015) Webinar organitzat per la Fundació Jaume Bofill, moderat per David Vilalta,

amb la participació de Jordi Collet, escola Mas Massó de Salt i escola Samuntada de Sabadell.

<http://www.fbofill.cat/videos/com-millorar-els-vincles-entre-docents-i-families>

- *I si redissenyem la reunió amb les famílies?* Acte organitzat per la Fundació Jaume Bofill i moderat per Sílvia Blanch, en el qual es presenten les experiències de les reunions amb famílies de l'Institut Escola Daniel Mangrané (Tortosa), escola Samuntada (Sabadell) i escola El Despujol (Les Masies de Voltregà) <http://www.fbofill.cat/videos/i-si-redissenyem-la-reunio-amb-les-families>
- *Com millorar les reunions amb les famílies?* (2016) Webinar organitzat per la Fundació Jaume Bofill, moderat per David Vilalta, amb la participació de les escoles Josep M. de Sagarra (Barcelona), Samuntada (Sabadell) i Fructuós Gelabert (Barcelona). <http://www.fbofill.cat/videos/seminari-web-com-millorar-les-reunions-amb-les-families-estrategies-fer-reunions-de-nivell>

Aquest document s'ha creat en el marc del programa Escola Nova 21.

Versió 2 del document: setembre 2017.

Autors: Equip Escola Nova 21

Edita:

Entitats promotores del programa Escola Nova 21:

Aquest treball està subjecte a la llicència Creative Commons de Reconeixement-Compartir Igual 4.0 Internacional.

